dosar nr. 4-25048165-05-4r-24032026

Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător Aliona Sârbu

CURTEA DE APEL SUD, SEDIUL CAHUL

D E C I Z I E
în numele Legii

09 iulie 2026 **municipiul Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
în componența:
Președintele completului de judecată **Evgheni BANCOV**
judecătorii **Andrei SCRIPCENCO și Inga GORLENCO**

a judecat fără prezența părților recursul ordinar, declarat de recurenta Topal Raisa, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 februarie 2026, pronunțată în cauza contravențională la contestația depusă de Topal Raisa împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.243 seria SVM01004224 din 11 martie 2025 întocmit de către agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Sud și a deciziei de sancționare din aceeași dată,

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar, Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul,-

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei.

La 11 martie 2025, agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Sud, inspector superior Secția procedură contravențională, Marian Vitalie, a întocmit în privința lui Topal Raisa procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 243 seria SVM01004224, pe faptul că, *01 decembrie 2024, la pista de intrare în Republica Moldova a postului vamal Cahul (PVFI, rutier) s-a prezentat unitatea de transport „VAN HOOL" cu număr de înmatriculare***** Vin Cod: *****, condus de cet. Bacu Alexandr, a.n. *****, care transporta pasageri și se deplasa din Turcia spre Republica Moldova. În rezultatul controlului vamal fizic a unităţii de transport „VAN HOOL" cu număr de înmatriculare***** Vin Cod: *****, au fost depistate în bagajul personal al pasagerului cet. Topal Raisa, IDNP *****, mărfuri conform anexei nr. 2 la procesul-verbal cu privire la contravenţie cu nr. 243 din 11.03.2025, cu valoarea în vamă totală de 103405,16 lei, nedeclarate de către cet. Topal Raisa, IDNP *****. În conformitate cu art. 160 alin. (1) din Codul vamal, „toate mărfurile destinate plasării sub un anumit regim vamal, cu excepţia regimului de zonă liberă, fac obiectul unei declaraţii vamale corespunzătoare regimului respectiv", totodată, conform pct. 294 din Hotărârea Guvernului nr. 92/2023 din 28.02.2023 cu privire la punerea în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021 „Declaraţia vamală a călătorului se depune pentru bagajul personal conform art. 225 din Codul vamal, precum şi la cerinţa funcţionarului vamal". Contrar prevederilor menţionate, cet. Topal Raisa, IDNP *****, la momentul traversării frontierii de stat nu a declarat organului vamal mărfuri conform anexei nr.*

2 la procesul-verbal cu privire la contravenţie cu nr. 243 din 11.03.2025 în vederea trecerii ilegale a acestora peste frontiera vamală a Republicii Moldova. în baza art. 287 alin. (10) din Codul contravențional.

Acțiunile Raisei Topal au fost încadrate în prevederile art. 287 alin. (10) din Cod contravențional, conform indicilor: *Introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, prin locuri stabilite pentru control vamal, prin nedeclarare în documentele vamale, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune.*

Prin decizia agentului constatator din 11 martie 2025, Topal Raisa a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzută de art. 287 alin. (10) din Codul contravenţional și sancționată cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 25000 lei. În conformitate cu art. 431 alin. (4^1), art. 439^7 alin. (1), alin. (2) lit a) din Codul contravențional, au fost supuse confiscării speciale mărfurile conform anexei nr. 2 la procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 243 seria SVM01004224 din 11 martie 2025 în valoarea în vamă totală de 103 405,16 lei, ce aparțin Raisei Topal, IDNP *****

Manifestându-și dezacordul cu tragerea la răspunderea contravențională și pledând nevinovată, în ordinea art. 448 Cod contravențional, la 08 aprilie 2025, a depus contestație la organul emitent, care ulterior, la 08 aprilie 2025, a fost remisă instanței de judecată pentru examinare în fond.

Potrivit contestației, se solicită admiterea contestației; anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 243 seria SVM01004224 din 11 martie 2025, întocmit de către agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Sud și a deciziei de sancționare din aceeași dată, motivele de fapt și de drept fiind expuse în contestație.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 februarie 2026, s-a respins contestația depusă de Topal Raisa împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 243 seria SVM01004224 din 11 martie 2025, întocmit de către agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Sud, și a deciziei de sancționare din aceeași dată, ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea și motivele recurentului.

La data de 09 martie 2026, recurenta Topal Raisa a declarat recurs împotriva hotărârii instanței de fond, prin care a solicitat repunerea în termen a recursului declarat, admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 februarie 2026, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie declarat nul procesiul-verbal privind contravenția nr. 243 seria SVM01004224 din 11 martie 2025, cu anularea deciziei din 11 martie 2025 privind atragerea la răspundere contravențională, cu încetarea procesului contravențional.

Invocă în recurs că, cu încălcarea cerințelor legislației privind modul de întocmire și conținutul hotărârii judecătorești, hotărârea pronunțată în cauză a fost adusă la cunoștință la data de 03.02.2026 doar sub forma dispozitivului.

Atât la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și în conținutul acestuia, instanța a indicat dreptul de a o contesta în termen de 15 zile, fără a explica procedura de contestare prevăzută de art. 468 alin. (1) din Codul contravențional.

Hotărârea judecătorească, care cuprinde partea introductivă, partea descriptivă și dispozitivul, a fost primită prin poștă, după cum s-a menționat anterior, abia la data de 19.02.2026, adică după expirarea termenului legal de 15 zile pentru contestarea hotărârii judecătorești de către părțile care au fost prezente la ședința de judecată în cauza contravențională.

Având în vedere cele expuse și lipsa, în fapt, a unei hotărâri judecătorești întocmite în modul prevăzut de lege, ceea ce a făcut imposibilă contestarea acesteia înainte de primirea sa la data de 19.02.2026, aceste împrejurări demonstrează caracterul întemeiat al motivelor pentru depășirea termenului de depunere a recursului în casație.

De asemenea menționează că, în perioada 05.02.2026 – 18.02.2026 (în textul original apare anul 2006, însă, din context, este evident că este vorba despre 2026), adică în perioada în care curgea termenul pentru declararea recursului în casație, s-a aflat sub tratament medical (fapt confirmat prin biletul de trimitere și extrasul din instituția medicală anexate), iar din motive de sănătate a fost lipsită de posibilitatea de a contesta hotărârea judecătorească în termenul legal de 15 zile.

Invocă că, întreaga motivare a refuzului de a admite plângerea depusă se reduce doar la o concluzie neîntemeiată şi arbitrară, potrivit căreia vinovăția Raisei Topal în săvârşirea contravenției imputate este dovedită prin procesul-verbal de contravenție, precum şi prin probele prezentate în cauza contravențională și examinate în şedința de judecată, precum şi prin faptul că Topal Raisa nu a obiectat la întocmirea procesului-verbal de contravenție.

Menționează că, în plângerea depusă, au fost indicate în mod detaliat şi argumentat numeroase circumstanțe care confirmă faptul că, la întocmirea procesului-verbal de contravenție şi, respectiv, la formularea învinuirii privind săvârşirea contravenției indicate, au fost încălcate cerințele legislației, existența cărora atrage nulitatea procesului-verbal de contravenție. Totodată invocă că, niciunul dintre argumentele plângerii nu au fost examinate de către instanță şi nu au fost prezentate justificări rezonabile privind caracterul neîntemeiat sau nedovedit al acestora. Astfel consideră că, instanța nu a examinat argumentele invocate în plângere, şi anume că: - procesul-verbal de contravenție a fost întocmit într-o limbă pe care Topal Raisa nu o cunoaşte şi nu o înțelege. Evenimentul contravențional descris în procesul-verbal nu i-a fost clar şi inteligibil. Nu i-au fost explicate, în modul prevăzut de lege, în calitate de persoană trasă la răspundere, drepturile şi obligațiile prevăzute de art. 384 din Codul contravențional şi nu i-a fost înmânată copia acestora (procesul-verbal a fost întocmit într-o limbă pe care nu o posed, conținutul acestuia nu îi este clar, drepturile şi obligațiile în limba pe care o posed nu au fost prezentate şi nu i sau adus la cunoștință în modul stabilit) în încălcarea cerințelor alin.(3) art. 443 Codul Contravențional, lui Topal Raisa ca persoană care nu posedă limba, în care a fost întocmit procesul-verbal, nu a fost asigurat cu interpret.

În ciuda faptului, că ea nu înțelege limba de stat și nu vorbește în această limbă, despre ce a fost invocat agentului constatator, nu a fost asigurată cu interpet, nu i-a fost tradus conținutul procesului-verbal întocmit în limba pe care o posedă, fără a explica sensul, nu este posibil să înțeleagă corect şi să aprecieze esența învinuirii înaintate.

De către agentul constatator nu i-au fost explicate drepturile procesuale, drepturile garantate la apărare, şi prin acțiunile sale încălcând dreptul său la apărare.

În opinia sa, încălcările admise au caracter vădit, acordă influență semnificativă la dosarul în fond şi sunt prevăzute de lege prin temeiurile pentru recunoaşterea procesului-verbal privind contravenția din 11.03.2025 ca nul.

Concomitent invocă, că de către instanță au fost ignorate argumentele contestației privind ne săvârşirea de ea a contravenției înaintate și calificarea faptului contravenției. În conformitate cu învinuirea înaintată îi este incriminat în vinovăție introducerea pe teritoriul țării a mărfurilor, obiectelor sau alte bunuri materiale prin nedeclarate, valoarea cărora constituie 103405.16 lei. Respectiv reieşind din costul menționat a mărfii i-a fost aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 500 unități contravenționale. În acelaşi timp susține că, în realitate costul

mărfurilor achiziționate de ea constituie o sumă considerabil mai mică şi se confirmă prin documentele de titlu asupra mărfurilor copiile cărora au fost prezentate organului vamal. În plus, în valoarea bunurilor declarate ca obiect al contravenției a fost inclusă şi valoarea unor bunuri care nu constituiau obiect al declarării şi care erau transportate de ea în calitate de bunuri destinate consumului personal. Ca urmare, în rezultatul majorării valorii bunurilor, de către agentul constatator a fost aplicată în mod eronat sancțiunea sub formă de amendă, inclusiv în ceea ce privește cuantumul acesteia. Astfel reține că, ca urmare a încălcărilor menționate mai sus, hotărârea judecătorească pronunțată în dosar este ilegală şi urmează a fi casată.

Procedura de înștiințare a părților a fost executată integral.

Art. 471 din Cod contravențional stipulează că, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.*

Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.

Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, precum și la cererea motivată a părților, instanța de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea ședinței de judecată, cu citarea părților pentru prezentare la proces.

Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Completul de judecată menționează faptul că, părților le-a fost expediată cererea de recurs menționată și prin înștiințarea le-a fost comunicat despre necesitatea prezentării până la data de 08 iunie 2026 a referinței.

Completul de judecată, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 471 alin. (1) din Codul contravențional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Astfel, ținând cont de faptul că, referința nu a fost depusă până la data stabilită, termen care este unul de decădere, instanța de recurs a examinat cauza în baza materialelor dosarului.

Termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 468 alin. (1) din Cod contravențional, *recursul împotriva hotărârii judecătoreşti contravenţionale se declară în termen de 15 zile de la data pronunțării hotărârii judecătoreşti sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească, în condițiile art. 463 alin. (1).*

Completul de judecată constată că, hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost pronunțată la data de 03 februarie 2026.

Recursul a fost înregistrat de către recurenta Topal Raisa, la data de 09 martie 2026, din ce rezultă că a fost depus peste termenul prevăzut de lege.

Aprecierea instanței de recurs.

Examinând materialele cauzei în coroborare cu normele de drept material și procedural aplicabile speței în cauză, Completul de judecată consideră necesar de a respinge recursul declarat ca tardiv, din următoarele considerente.

Conform art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul şi menţine hotărârea atacată dacă recursul: este tardiv.*

În cauza Ziliberberg vs. Republica Moldova, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că, după natura lor contravențiile se asimilează faptelor penale, și în procesul contravențional se aplică garanțiile privind proces echitabil aplicabile și unei procedurii penale.

În conformitate cu art. 374 alin. (3) Cod contravențional, *procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

Conform art. 6 § 1 și 3 lit. a) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, *orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.*

Prin urmare Completul de judecată menționează că, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a stipulat că procesului contravențional se aplică exigențele procesuale unui proces penal.

Conform art. 230 alin. (1), (2), (3) din Cod de procedură penală, *termene în procesul penal sînt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acţiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod.*

În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual şi nulitatea actului efectuat peste termen.

Dacă o măsură procesuală nu poate fi luată decît pe un termen prevăzut de lege, expirarea acestuia impune încetarea efectului acestei măsuri.

Completul de judecată reiterează că, art. 468 alin. (1) din Cod contravențional stipulează că, termenul de declarare a recursului împotriva hotărârii judecătorești în cauza contravențională este de **15 zile din momentul pronunțării**, iar pentru părțile care nu au participat la judecarea cauzei contravenționale, în termen de 15 zile din momentul înmânării copiei hotărârii judecătorești.

Astfel, este clar că posibilitatea de a ataca hotărârea judecătorească cu recurs peste termenul de 15 zile de la pronunțarea hotărîrii survine doar în cazul în care persoana nu a participat la judecarea cauzei contravenționale, acest fapt fiind stipulat imperativ în lege.

Instanța de recurs a constatat cu certitudine, că recurenta Topal Raisa, a fost prezentă în ședința de judecată la data de 13 ianuarie 2026, fapt constatat în procesul-verbal al ședinței de judecată, cunoscînd faptul că ședința de judecată se amînă pentru 03 februarie 2026, ora 16:40, care a fost stabilită pentru deliberarea și pronunțarea hotărârii. În ședința de judecată din 03 februarie 2026, Topal Raisa nu s-a prezentat. Completul de judecată constată că, contravenienta Topal Raisa, efectiv a participat la judecarea cauzei contravenționale, însă nu s-a prezentat la ședința de pronunțare a hotărârii, astfel hotărârea fiind pronunțată în lipsa acesteia.

Participând la examinarea cauzei contravenționale și cunoscând despre data pronunțării hotărârii, Topal Raisa, în cazul în care nu a avut posibilitate să fie prezentă la pronunțarea hotărârii, urma să manifeste interes despre rezultatul examinării cauzei nemijlocit la Judecătoria Cahul sau pe Portalul Naţional al Instanţelor de Judecată.

Judecătoria Cahul, sediul Central la data de 05 februarie 2026 a expediat hotărârea la adresa contravenientei Topal Raisa (f.d. 119). La data de 19 februarie 2026, Topal Raisa a recepționat copia hotărîrii. (f.d.120)

Depunând recursul la 09 martie 2026, contravenienta Topal Raisa a omis termenul de depunere a recursului, care a expirat la 18 februarie 2026, inclusiv.

În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual şi nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție procesuală, egală pentru toate părţile participante în proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual.

Totodată, s-a solicitat repunerea în termen, expres prevăzută de art. 469 alin.(1) Cod contravenţional *recursul declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege, dar nu mai târziu de 15 zile de la începutul executării sancţiunii sau perceperii despăgubirii materiale, se consideră depus în termen dacă instanţa a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate sau de neinformarea despre adoptarea hotărârii a participantului la proces, care nu a fost prezent la judecarea cauzei, nici la pronunţarea hotărîrii asupra ei,* şi careva argumente plauzibile în justificarea omiterii acestui termen nu au fost aduse.

Faptul că Topal Raisa a recepționat hotărârea la 19 februarie 2026 nu este suficient pentru aplicarea instituției repunerii în termen, or prima instanță nici nu avea obligația de a-i expedia contravenientei Topal Raisa hotărârea judecătorească, așa cum, potrivit art. 463 alin.(1) Cod contravențional, *În cel mult 3 zile de la data pronunţării hotărîrii judecătoreşti, copia ei se remite* ***părţilor care nu au fost prezente la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale*** *şi, la cerere, celor prezente, faptul expedierii consemnîndu-se în dosar*.

Completul de judecată respinge ca neîntemeiat argumentul că, în perioada 05 februarie 2026 -18 februarie 2026 Topal Raisa s-a aflat la tratament și din cauza stării de sănătate a fost în imposibilitate de a depune în termen cererea de recurs, or, chiar și luînd în calcul acest motiv, începînd cu data de 19 februarie 2026, termenul de 15 zile a expirat la 05 martie 2026, inclusiv, iar recursul a fost depus la data de 09 martie 2026.

Mai mult, din conținutul Trimiterii extras, se indică că recurenta s-a adresat la medicul de familie în perioada 05.02.2026-18.02.2026, din care rezultă faptul că, ultima nu a fost internată în instituții medicale și că ar fi fost în imposibilitate absolută să contestet în termen hotărîrea.

Instanța de recurs acceptă că, pentru anumite limite rezonabile, lipsa posibilității de a cunoaște hotărârea ar putea justifica concluzia că recursul este depus în termen sau, după caz, că ar fi justificată repunerea în termen. Dar în cazul din speță recurenta, Topal Raisa nu a avut nici un impediment pentru a cunoaște hotărârea judecătorească din 03 februarie 2026, astfel omiterea de a se încadra în termenul de recurs nu poate avea o justificare.

Completul de judecată invocă că, potrivit jurisprudenței CEDO respectarea cerințelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Rolul jucat de termenele de prescripție este de importanță majoră atunci când este interpretat Preambulul Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului parte a moștenirii comune a Statelor Contractante (hot. Dacia SRL vs. Moldova, din 18 martie 2008 § 75).

Curtea a reiterat principiul interpretării de către instanțele judecătoreşti a prevederilor cu caracter procedural, cum ar fi termenul de prescripţie pentru inițierea acțiunilor judecătoreşti şi dacă efectele unei asemenea interpretări sunt compatibile cu Convenția, în general, şi cu

principiul securității raporturilor juridice garantat de articolul 6, în special (hot. Platakou vs. Grecia, nr. 38460/97, §37).

Pe durata întregului proces părțile sunt obligate să se intereseze de soarta dosarului care se examinează. Prin urmare, după cum sugerează şi jurisprudența CEDO, reieșind din respectarea principiului de securitate raporturilor juridice, apelantul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanţă (Van Harn versus Germany, nr.7557/03 din 1109.2007), şi de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de agentul constatator din cadrul INSP al IGP al MAI, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea recursului.

În aceste circumstanțe Completul de judecată nu se va expune asupra motivelor invocate în recurs, ori instanța nici nu purcede la examinarea fondului recursului declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 februarie 2026, în contextul adoptării soluției de respingere a recursului ca depus peste termen, care nu implică o verificare în substanță a hotărârii atacate, întrucât instanța de recurs nu poate proceda la o verificare de fapt şi de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal.

Astfel se conchide, că recurenta, Topal Raisa neîntemeiat a omis termenul pentru declararea recursului împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul Central din 03 februarie 2026 şi din aceste motive se va respinge cererea privind repunerea în termen a cererii de recurs înaintată de recurenta Topal Raisa și va respinge recursul ca tardiv.

Conducându-se de prevederile art. 473 alin. (1) pct.1) lit. a), art. 474 Cod Contravențional, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se respinge cererea privind repunerea în termenul de declarare a recursului înaintată de recurenta Topal Raisa.

Se respinge ca fiind tardiv recursul declarat de recurenta Topal Raisa.

Se menține hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 februarie 2026, pronunțată în cauza contravențională la contestația depusă de Topal Raisa împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr.243 seria SVM01004224 din 11 martie 2025 întocmit de către agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Sud, și a deciziei de sancționare din aceeași dată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului de judecată **Evgheni BANCOV**

Judecătorii **Andrei SCRIPCENCO**

Inga GORLENCO